

The sign features a circular logo for 'ONS GENEDEGEN' with a fish and a leaf. The main title is 'Sportvisserij Loodvrij' in large blue letters, followed by the subtitle 'Hier wordt met milieuvriendelijke loodalternatieven gevist'. The text explains that lead is harmful and that lead-free alternatives like steel, concrete, stone, and tungsten are used. It lists these materials as excellent alternatives. Below the text is a collection of images showing various fishing weights and jugs. At the bottom, there are logos for 'Sportvisserij Nederland', 'Gemeente Geertruidenberg', 'Waterschap Brabantse Delta', 'Sportvisserij Zuidwest Nederland', and 'FAUNA HENGELSPOORT'. On the right side of the sign, there is a 'Green Deal' logo and three small photographs: a hand holding a lead-free weight, a person fishing in a reed bed, and a person fishing in a pond.

Sportvisserij Loodvrij
Hier wordt met milieuvriendelijke loodalternatieven gevist

Als sportvisser ga je natuurlijk voor een schoon watermilieu. Lood hoort daar niet in thuis, want dit metaal is vervuillend en ongezond voor mens en dier. De sportvisserij zet daarom in op het gebruik van milieuvriendelijke alternatieven om tot een loodvrije hengelsport te komen. In het kader van de Green Deal Sportvisserij Loodvrij wordt op dit pilotwater loodvrij gevist.

Wergewichten van staal, beton, steen en tungsten zijn uitstekende milieuvriendelijke alternatieven voor lood.

Wil jij ook loodvrij vissen? Ga dan direct naar Fauna Hengelsport en schaf je loodvervangers aan. Ga naar www.sportvisserijloodvrij.nl voor een overzicht van milieuvriendelijke loodalternatieven.

Meer informatie vind je op www.onsgenoegengeertruidenberg.nl.

Sportvisserij Nederland, Gemeente Geertruidenberg, Waterschap Brabantse Delta, Sportvisserij Zuidwest Nederland, FAUNA HENGELSPOORT

ROOFVISSERIJ LOODVRIJ

Sportvisserij Nederland werkt samen met de Rijksoverheid (vier ministeries), Unie van Waterschappen, Natuurmonumenten en Dibevo aan de Green Deal Sportvisserij Loodvrij. Lood is een giftige stof voor mens en dier en hoort niet in het milieu thuis. Doel is dan ook om het loodgebruik in 2021 met 30% te reduceren en in 2027 een volledig loodvrije hengelsport te hebben.

Om hiertoe te komen is zowel een omslag in de retailketen als een gedragsverandering onder vissers nodig. De grootste reductie in hoeveelheden lood is te behalen binnen de zee- en karpervisserij. Aangezien het vissen op roofvis ongekend populair is bij de jeugd, ligt er binnen de roofvisserij een enorme kans om de nieuwe generatie sportvissers niet meer met lood in aanraking te laten komen. Het aanbod van loodvrije materialen voor de roofvisserij groeit de

laatste paar jaar gestaag, mede door de introductie van tungsten (wolfraam). In de Snoekerijen van dit jaar heb je al verschillende loodvrije producten in onze rubriek "Grootformaat" voorbij zien komen. In dit artikel worden de achtergronden van Sportvisserij Loodvrij, de acties en maatregelen om tot een loodvrije hengelsport te komen en de beschikbare milieuvriendelijke loodalternatieven voor de roofvisser op een rijtje gezet.

Pilotgebied in Geertruidenberg.

WAAROM SPORTVISSERIJ LOODVRIJ

Zoals bekend is lood een schadelijke stof voor mens en natuur. Lood is giftig en zit om die reden niet meer in de waterleidingen, benzine, verf en tal van andere producten. In de hengelsport is lood echter nog gemeengoed. Lood is al decennia lang de standaard voor vis-en werpgewichten. Lood is immers makkelijk te bewerken (relatief laag smeltpunt), goedkoop en heeft een hoog soortelijk gewicht (en is daarmee dus zwaar). Het gebruik van lood in de sportvisserij leidt er toe dat er jaarlijks vele tonnen lood in het zoete oppervlaktewater terecht komen. Lood in de hengelsport is om drie redenen ongewenst: het brengt allereerst directe gezondheidsrisico's met zich mee, met name wanneer sportvissers zelf lood verwerken om vislood te maken.

Daarnaast is lood een prioritaire stof vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), wat betekent dat lood een significant risico vormt voor het aquatisch milieu. Verder zorgt lood – in het bijzonder hagelloodjes – voor vergiftiging van watervogels. Dit laatste speelde vooral in het Verenigd Koninkrijk en Ierland. In het kader van vergroening van de samenleving, klimaatdoelstellingen en maatschappelijk draagvlak voor de hengelsport is het van belang dat we als sportvissers overgaan op duurzame alternatieven voor lood. Sportvisserij Nederland staat daar volledig achter en wil er met de Green Deal-aanpak voor zorgen dat sportvissers, winkeliers en leveranciers niet worden overvallen door een mogelijk toekomstig loodverbod. Samen met de gehele keten van producent tot aan sportvisser wil Sportvisserij Nederland de komende jaren stappen zetten om lood door goede en betaalbare alternatieven te laten vervangen.

WAAR STAAN WE

In 2008 bleek uit een enquête onder 1.000 lezers van Hét VISblad dat 95% van de sportvissers het geen enkel probleem vindt om met loodalternatieven te vissen, mits er een redelijk alternatief voorhanden is. Uit een uitgebreid screening onderzoek van Wageningen Marine Research (WMR) en Kantar (voorheen TNS-NIPO) bleek in 2017 10% van de vissers wel eens met loodalternatieven te hebben gevestigd. Dit percentage bleek afhankelijk van de jaarlijkse visfrequentie en varieerde van 6% [1-5 vistrisps per jaar] tot 19% [meer dan 10 vistrisps per jaar]. Positieve cijfers die laten zien dat vooral hoogfrequente sportvissers al regelmatig de keuze maken om met loodalternatieven te vissen. Binnen de roofvisserij zien deze cijfers er mogelijk nog rooskleuriger uit, aangezien veel kunstaa-visser vaak al met producten vissen waar sowieso geen lood in zit. Om de ambitie van 30% reductie in 2021 en een loodvrije hengelsport in 2027 te halen, zetten de Green Deal partners vol in om een cultuuromslag en gedragsverandering bij sportvissers teweeg te brengen.

Snoekbaars en tungsten jighead.

WAT HOUDT DE GREEN DEAL IN

De Green Deal Sportvisserij Loodvrij richt zich met vier werkgroepen op vier verschillende sporen: communicatie en bewustwording, pilotgebieden, duurzame en aantrekkelijke alternatieven en nut en noodzaak voor maatregelen na 2021.

COMMUNICATIE EN BEWUSTWORDING

Sportvisserij Nederland zorgt er samen met federaties, specialistenorganisaties en hengelsportverenigingen voor dat sportvissers zoveel als mogelijk in aanraking komen met Sportvisserij Loodvrij. De website www.sportvisserijloodvrij.nl geeft alle informatie over loodvrij vissen, toont een overzicht van alle duurzame loodalternatieven en bevat alle publicaties over vissen met loodvervangers. Voor de roofvisser vind je hier bijvoorbeeld artikelen zoals "Loodvrij, dat zijn wij" [Roofvissen met tungsten jigkoppen] en "Dropshotten met paramoudra's". In Hét VISblad en op VIS TV [XL] wordt maandelijks aandacht besteed aan loodvrij vissen. Dit jaar zijn vele tientallen evenementen loodvrij gevist, zoals de European PredatorTour, de World Crank Cup, Snoekstafette en verschillende Streetfishingtoernooien. De SNB stimuleert bij haar evenementen, bijeenkomsten en beurzen het loodvrij vissen eveneens. De ruim 1.500 sportvisserij controleurs die de georganiseerde hengelsport rijk is delen bij hun controlerondes flyers uit over Sportvisserij Loodvrij.

Samen zorgen we er in alle lagen van de sportvisserij voor dat sportvissers meer en meer bewust worden gemaakt van het gebruik van vislood en de duurzame alternatieven die hiervoor verkrijgbaar zijn.

PILOTGEBIEDEN

Sportvisserij Nederland, Unie van Waterschappen en Natuurmonumenten zetten zich in om samen met visrechthebbende partijen (federaties en hengelsportverenigingen) en verhuurders van viswateren (waterschappen, gemeenten en terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) gebieden aan te wijzen waar het loodvrijvissen wordt gestimuleerd. De insteek is om hiervoor wateren te kiezen waar veel wordt gevist en waar een nauwe betrokkenheid van een lokale hengelsportvereniging is gegarandeerd. Ook wordt hierbij gezocht naar samenwerkingen met hengelsportwinkels in de nabijheid van deze wateren, zodat sportvissers dicht bij huis loodalternatieven kunnen verkrijgen. Inmiddels zijn de Roer en alle afgesloten wateren van HSV Ons Genoegen uit Geertruidenberg ingesteld en volgen op korte termijn verschillende andere gebieden. Als je een idee hebt voor een pilotgebied, hoort Sportvisserij Nederland dat graag.

Ook bij de commerciële visvijvers krijgt loodvrij vissen steeds meer aandacht. Zo heeft vispark Toms Creek alle 200 huurhengels

voorzien van loodvrije (stalen) gewichten die tevens te koop zijn in de shop van Toms Creek.

DUURZAME EN AANTREKKELIJKE ALTERNATIEVEN

Duurzame loodalternatieven bestaan uit glas, ijzer/staal (staal is een legering van ijzer met 1 – 2% koolstof), steen/kiezel, beton en/of wolfram/tungsten (de Engelse term tungsten is ook in Nederland de meest gangbare). Om duidelijkheid te krijgen over de samenstelling van loodalternatieven laat Sportvisserij Nederland alle beschikbare loodalternatieven testen door een onafhankelijk laboratorium. Kiwa Inspection & Testing voert met een scanning elektronen microscoop deze tests uit. Alle elementen tussen koolstof en uranium worden bij deze analysemethode gedetecteerd met een detectielimiet van 0,1%. Uit de circa 100 geteste producten blijkt dat ongeveer de helft bestaat uit minder gewenste stoffen/elementen. Vanuit de Green Deal Sportvisserij Loodvrij is namelijk afgesproken dat het reduceren van het loodgebruik niet moet leiden tot een omslag naar andere verontreinigde en/of zware metalen die het milieu of de volksgezondheid belasten. Met name de elementen zink, tin, koper en nikkel komen in meer of mindere mate voor in de helft van de beschikbare loodalternatieven. Deze elementen zijn ten opzichte van lood een vooruitgang qua volksgezondheid, maar op het gebied van waterkwaliteit ligt dit anders en is de vooruitgang

minder groot. Nikkel is namelijk net als lood een prioritair stof vanuit de KRW. Daarnaast voldoet een aanzienlijk deel van de Nederlandse wateren niet aan de gestelde normen voor zink. Dit geldt voor een kleiner deel van de Nederlandse wateren ook voor koper. Messing (in het Engels "brass"), een legering van zink en koper kan daarom ook niet als duurzaam worden bestempeld. Tin heeft verder een hogere waterkwaliteitseis dan lood. De Green Deal partners zetten zich in om een transitie te bewerkstelligen naar een duurzame hengelsport en promoten en stimuleren daarom juist enkel de meest duurzame loodalternatieven.

Producten van glas, ijzer/staal, steen/kiezel en beton zitten over het algemeen op een vergelijkbaar prijsniveau als lood. Tungsten is daarentegen een fors duurder stof die hierdoor enkel in de lagere werpgewichten wordt toegepast. We zien dan ook vooral jigheads, bullet weights en dropshot gewichten van tungsten.

AANBOD DUURZAME LOODALTERNATIEVEN

Voor de meeste soorten werp-gewichten zijn inmiddels duurzame loodalternatieven beschikbaar. De keuze in vormen, typen, maten en kleuren is echter nog beperkt ten opzichte van het aanbod van lood. In de roofvisserij zien we dit het snelst veranderen: er komen steeds meer duurzame loodalternatieven op de markt. Naast de

Tungsten jighead op shadje.

sterke opmars van tungsten, zien we ook steeds meer producten van (roestvast) staal en verzwaard beton. De verkrijgbaarheid van loodalternatieven in de hengelsportzaak blijft nog een aandachtspunt, zeker voor de aantrekkelijk geprijsde producten van staal.

Als sportvissers lood met loodalternatieven gaan vergelijken, is het soortelijk gewicht (gewicht per volume-eenheid) het eerste wat wordt beoordeeld. Het gevoel zegt namelijk vaak dat een loodalternatief net zo zwaar moet zijn. Lood is namelijk de standaard en is al vele tientallen jaren maatgevend. Gewoontedieren, zoals wij sportvissers zijn, denken dus in eerste instantie aan een werpgewicht dat qua maat en gewicht gelijk is aan lood. De vraag is echter of lood voor elke omstandigheid het beste materiaal is. Even wat cijfertjes: lood heeft een soortelijk gewicht van 11,3 gram/cm³. Van de duurzame loodalternatieven heeft alleen tungsten met 19,3 gram/cm³ een (fors) hoger soortelijk gewicht. Met alternatieven van staal (7,8 gram/cm³) neemt het volume beperkt (circa 20%) toe. Voor (verzwaard) beton (4 - 5 gram/cm³) en stenen/kiezels (2 - 5 gram/cm³) geldt een grotere toename van het volume. De andere elementen die in minder duurzame loodalternatieven zitten, hebben overigens een soortelijk gewicht dat rondom ijzer/staal zit (koper 8,9; nikkel 8,8; tin 7,3; zink 7 en messing [=zink/koper] 8,4 gram/cm³).

TUNGSTEN

Het grootste aanbod aan loodalternatieven binnen de roofvisserij is te vinden in tungsten producten. Vanwege de eigenschappen van dit materiaal is het ook direct het meest geschikte product voor veel doeleinden. Denk aan tungsten jigheads, dropshotgewichten en allerlei lichte gewichten voor het streetfishing.

Tungsten kent een aantal grote voordelen ten opzichte van lood. Tungsten heeft zoals genoemd een hoger soortelijk gewicht dan lood. Daarmee is het materiaal in hetzelfde gewicht een stuk kleiner dan lood. In de praktijk betekent dat langere werpafstanden en de mogelijkheid om lichter te vissen. Een kleiner gewicht betekent minder weerstand, zowel in de lucht (met werpen) als onder water. Dit biedt mogelijkheden om lichtere gewichten in te zetten, wat vaak in je voordeel kan werken. Daarnaast is tungsten vele malen harder dan lood. Dat heeft het grote voordeel dat je beter bodemcontact hebt en alle informatie van de bodem of aanbeten een stuk beter worden doorgegeven naar de hengel. Als laatste is het materiaal sterker dan lood, als het bijvoorbeeld tegen een brug aan geworpen wordt zal het niet vervormen.

Tijdens het Open Nationaal Kampioenschap Streetfishing, dat in november in Amsterdam gevestigd werd, hebben alle deelnemers met tungsten materialen gevestigd. De reacties waren allemaal positief. Nooit

Tungsten versus lood (8 gram tungsten is kleiner dan 7 gram lood).

Steeds meer merken hebben tungsten producten.

werd een nadeel ervaren ten opzichte van lood. De enige reactie die vaak terug kwam is de prijs van tungsten.

Omdat wolfram een metaal is dat erg moeilijk te bewerken is, en er niet veel van dit metaal voorhanden is, ligt de prijs van tungsten producten erg hoog. Met name voor zwaardere gewichten ben je een stuk meer geld kwijt dan voor bijvoorbeeld een loden gewicht. Daarom is het belangrijk dat goed wordt ingezet op het zo min mogelijk verspelen van de gewichten. Dit kan bijvoorbeeld door middel van kunstsaasredders, weedless gemonteerd kunstsaas en het gebruik van goede onderlijnen wanneer snoek verwacht wordt.

STAAL

Naast tungsten zijn er ook alternatieven van staal op de markt. Staal ligt prijstechnisch op een stuk aantrekkelijker niveau dan tungsten, en daarom wordt verwacht dat er de komende jaren steeds meer stalen gewichten op de markt zullen komen. Op dit moment is dat er nog maar mondjesmaat.

Staal heeft een wat lager soortelijk gewicht dan lood. Dit wordt vaak alleen als nadeel gezien, maar het kan ook juist in je voordeel werken. Omdat een gewicht van staal onder water meer weerstand heeft, kan dit gebruikt worden om het zweefmoment van een aasje te verlengen.

Ook zal een stalen gewicht door het grotere oppervlak minder snel in een zachte bodem wegzakken. Daarnaast is het materiaal net als tungsten harder en robuuster dan lood, waardoor de bodemstructuren beter doorgegeven zullen worden. Als laatste is een voordeel van staal dat dit materiaal magnetisch is, en daarmee door middel van een sterke magneet van de bodem gevist kan worden, wanneer dit verspeeld wordt. Het grootste nadeel van stalen gewichten is dat je werpafstand- en nauwkeurigheid mogelijk iets zal afnemen vanwege de wat hogere weerstand in de lucht.

VERZWAARD BETON EN STENEN

Met name in het karpervissen wordt steeds meer gebruik gemaakt van kiezels en gewichten gemaakt van verzwaard beton. Deze zelfde gewichten kunnen bij het roofvissen goed gebruikt worden voor bijvoorbeeld de statische doodaasvisserij. De voordelen van deze gewichten zijn, net als bij staal, dat de gewichten door hun grotere oppervlak minder snel weg zullen zakken in een zachte bodem. Daarnaast zijn de gewichten beter gecamoufleerd dan lood. Het nadeel van dit type gewichten is dat je er minder nauwkeurig en ver mee kan werpen.

LOODGEBRUIK IN KUNSTAAS

Naast het gebruik van lood als toevoeging aan je kunstsaas of aasvis,

Door weedless te vissen verspeel je minder duur tungsten.

OVERZICHT MERKEN

Onderstaand een overzicht van merken die loodalternatieven voor de roofvisserij aanbieden:

TUNGSTEN PRODUCTEN

- SPRO
- Reins
- Camo-Tackle
- Drop-It Tackle
- BFT Tackle
- Lureparts
- Keitech
- Black Flag
- Lucky John
- Major Fish
- HTO
- Quantum 4Street

STALEN PRODUCTEN

- HTO
- Jenzi
- Rübzig SteelAngler

KIEZELS EN VERZWAARD BETON

- Pallatrax
- Rockbottom Fishingstones
- Robinson
- SuXXes
- UFO Sinker

Wanneer je eenmaal experimenteert met deze duurzame loodalternatieven, zul je zien dat er zeker zo goed, zo niet beter, mee is te vissen als met lood.

Allerlei tungsten producten.

is er natuurlijk ook kunstaas waar lood in verwerkt zit, wat je van de buitenkant niet zal zien. Gelukkig zijn er steeds meer merken die hier verandering in brengen, zoals diverse Scandinavische merken zoals Westin en StrikePro. In bijvoorbeeld Denemarken is lood in de hengelsport al langer verboden, waardoor deze fabrikanten loodvrije producten gebruiken in hun kunstaas. Daarnaast is het al lang zo dat de meeste hardbaits worden verzwaard door middel van stalen kogels, en geen lood.

NUT EN NOODZAAK MAATREGELEN NA 2021

Zoals beschreven in de inleiding zetten de Green Deal partners zich in om in 2021 een 30% reductie in het loodgebruik te realiseren. Onderdeel van de Green Deal is om nu ook alvast nut, noodzaak en mogelijkheden van het instellen van algemeen verbindende voorschriften te verkennen. Afhankelijk van de evaluatie in 2021 wordt beoordeeld of dergelijke voorschriften ook daadwerkelijk worden ingesteld. Hierbij moet als meest extreme maatregel worden gedacht aan bijvoorbeeld een verbod op het gebruik en/of het verkoop van lood in de sportvisserij.

Ook is het mogelijk dat gedurende de looptijd van de Green Deal op Europees niveau maatregelen ingevoerd gaan worden om het loodgebruik in de sportvisserij te reduceren. Het ECHA (European

Boven:
Ook voor meerval loodvrij van
verzwaard beton.

Rechts:
Rubig SteelAngler voor
bijv. statisch doodazen.

Chemical Agency] heeft namelijk in opdracht van de Europese Commissie onderzoek gedaan naar de risico's van loodgebruik in de jacht en hengelsport. In het najaar van 2018 concludeerde zij op basis van uitgebreid onderzoek dat er voldoende bewijs van risico's voor volksgezondheid en het milieu zijn gevonden om aanvullende maatregelen te rechtvaardigen. De Europese Commissie heeft inmiddels het ECHA opdracht gegeven om uiterlijk in oktober 2020 een zogenaamd 'restricton proposal' (voorstel tot beperking) op te stellen voor het in de handel brengen en gebruiken van lood

in o.a. visgewichten. Uiteraard zal de uitkomst van dit Europese proces van invloed zijn op de Nederlandse situatie en "onze" Green Deal Sportvisserij Loodvrij. Tot hier duidelijkheid over komt, zal Sportvisserij Nederland samen met de Green Deal-partners, federaties, specialistenorganisaties en hengelsportverenigingen doorgaan met het promoten en stimuleren van loodvrij vissen. ■

Emiel Derks en Willem Romeijn [Sportvisserij Nederland]

-advertentie-

HENGELSPORTWINKEL.COM
Nummer 1 in hengelsportartikelen